

Nagy Gergő – Szabó Tibor Zsombor:
„Mindenki érdeke érvényesülhet úgy, hogy a másiké nem csorbul”¹

Mivel foglalkozik és hogyan dolgozik egy mediátor? Kétrészes interjúnk első felvonásában a hazai mediátori szakma egyik fiatal és sikeres képviselőjét, Mészáros Ádámot kérdeztük a házassági, párkapcsolati mediáció lényegéről, módszertanáról, jellegzetes ügyekről és konfliktuskezelésről, illetve a mediátori pálya sajátosságairól és jövőjéről.

Kezdjük a talán legkézenfekvőbb kérdéssel: mivel foglalkozik a praxisa során?

A párkapcsolati mediáció egyik hazai képviselője, gyakorlati alkalmazója vagyok.

Hogyan és miért került kapcsolatba ezzel a területtel?

A mediáció magyarországi alkalmazása akkoriban indult meg igazán, amikor belevágtam jogi egyetemi tanulmányaimba 2002-ben. Ebben az évben lépett hatályba a közvetítői tevékenységről szóló törvény, és ez remek alkalom volt számomra, hogy az újdonság erejével ható módszertanba és a kapcsolódó joganyagba beleássam magam. Évfolyamdolgozataim és szakdolgozatomat is e témában írtam. Miután 2007-ben végeztem az ELTE jogi karán, ügyvédjelöltként dolgoztam, mégpedig egy olyan ügyvédi irodában, ahol az ügyvéd egyben mediátor is volt. Hozzáteszem, elsősorban papíron, a

¹ A fotót Lambert Attila készítette. A szerkesztők ezúton fejezik ki köszönetüket Hammer Krisztinának az interjú szövegének gondozásában nyújtott segítségével.

valóságban nem sok ilyen jellegű ügye volt. Én viszont nagyon ragaszkodtam ahhoz, hogy kifejezetten mediációval foglalkozhassam. Az ügyvédi területéről ezért nagyon gyorsan váltottam, és bekerültem az Igazságügyi Hivatalba, amely a büntetőügyi közvetítői eljárásokat folytatta le. Itt azonban meglehetősen szűkösek voltak a mozgási lehetőségeim és nem tudtam elérni, hogy ilyen jellegű ügyekkel foglalkozhassam. Végül azt mondtam, én csak azért is mediációval akarok foglalkozni, ezért elindítottam egy vállalkozást, amivel teljesen új úton indultam el, kvázi szakítva a klasszikus jogi pályával. Ebben az is szerepet játszott, hogy 2008-ban nem volt kimondottan álláslehetőség a mediáció területén, de a legfontosabb motivációm az volt, hogy a munkám olyan lehessen, amit igazán szeretek. Az elmúlt 8 évben szorgalmas munkával végül önálló mediátori praxist alakítottam ki: irodám párkapcsolati illetve házassági konfliktusok kezelésére specializálódott.

Hogyan lehet sikeresen kiépíteni egy mediációs vállalkozást?

Amikor elkezdtem ezt az egészet, nem nagyon mondtott az embereknek semmit az a szó, hogy mediáció. Akkoriban kezdett beivódni a köztudatba a büntetőügyi mediáció léte, de magát a szót is sokan keverték a meditációval. Senki nem tudott arról, hogy a konfliktusok kezelésének létezik egy békés módszere. Ezért az egyik legnagyobb kihívás ebben az időben a gyakorlat megszerzése mellett az volt, hogy erőteljes marketinggel megtámogassam a mediáció ügyét, és persze a saját irodámat. A fő dolgom az volt, hogy az országban megtudják az emberek, mi az, hogy mediáció, illetve párkapcsolati mediáció. Tulajdonképpen edukálni kellett az embereket, el kellett nekik magyarázni, hogy van ilyenre lehetőség, és hogy mi is történik egy mediációs folyamatban.

Hamar rá kellett viszont jönnöm, hogy specializáció nélkül nehéz lesz kitűnnöm a mediátorok között. Még ügyvédjelöltként figyeltem fel arra, hogy a jól menő praxist kiépítő ügyvédek médiaszerepléssel vagy pedig bizonyos jogterületre irányuló specializációval értek el sikereket. És mivel mediátornak egyre többen tanultak, ezért kiválasztottam én is egy rés piacot, a párkapcsolati mediáció területét, és erre a területre kezdtem el fókuszálni. Erre tehát marketingszempontról szántam rá magam, de nem titkolom, hogy a párkapcsolat és házasság témája mindig is fontos volt számomra, így magától értetődő volt, hogy e szívemhez közel álló területet válasszam.

Mit tart a mediáció lényegének?

A mediáció egy kommunikációs, konfliktus-kezelési módszer, amelyben egy vitahelyzetet, konfliktushelyzetet egy kívülálló személy segít átbeszélni a résztvevő felekkel bizonyos kommunikációs szabályok és lépések szerint. Lényege, hogy a mediátor középen áll, kívülálló marad, és a vitában álló felek mindegyike győztesen jön ki a fennálló konfliktusból.

„A mediáció területe pontosan azért fogott meg, mert azt láttam benne, hogy mindenki érdeke érvényesülhet úgy, hogy a másiké nem csorbul.” Nagyon széleskörű a mediáció felhasználási területe. Használható egy munkahelyen, ahol a munkatársak között feloldhatatlan ellentét húzódik például a feladatmegosztás kérdésében. Használható egy családban, ahol a szülők és a gyermek veszekszik a munkamegosztás, a zsebpénz vagy a tanulmányi eredmények miatt. És persze egy férj és feleség is békésen át tudja beszélni a

problémáit a mediáció keretei között, míg mediátor nélkül sokszor már csak kritizálni és bántani képesek egymást.

És ami érdekes, hogy a mediációs módszertant a jog is igénybe veszi. Tehát nemcsak segítő ill. támogató foglalkozásúak alkalmazzák munkájuk során. Hazánkban a mediáció módszerét használó jogi eljárásokat közvetítői eljárásnak nevezik, amely egyre több területen válthatja ki az elhúzódó, költséges és kapcsolatromboló pereskedést. A közvetítői eljárás tehát egy olyan jogi eljárás, amely a mediáció módszertanát használja és az abban való részvétel bizonyos joghatásokkal jár. De ezt a két fogalmat nagyon sokan keverik, összemoszák – még szakmai körökben is.

Hogyan jellemezné a saját mediációs tevékenységét?

Én azt az irányt képviselem itthon, amit házassági, párkapcsolati mediációnak nevezünk. A pontos elnevezés „maradjunk házasságok”-mediáció, ha az amerikai "mediation to stay married" kifejezés pontos fordításához ragaszkodunk. Ez az irányzat az Egyesült Államokból indult el a 90-es években, mégpedig nagyrészt ügyvédi kezdeményezésre. Noha sokan úgy gondolják, hogy házasságokkal, komoly párkapcsolatokkal foglalkozni inkább csak a pszichológia területéről érkezetteknek van létjogosultsága, ott jöttek az ügyvédek, és azt mondták, hogy ha a válás során a feszültségekkel teli, jogi vonatkozású témákat is meg lehet beszélni a felekkel, akkor miért ne lehetne a kapcsolat problémáiról is beszélgetni. Ha a mediáció módszere működik vagyoni jogi kérdések átbeszélésekor, miért ne működhetne magánéleti konfliktusok kezelésében is? No, erre szolgál a házassági mediáció, tágabb értelemben ezzel foglalkozom.

Nagyon széles palettán mozognak az elem kerülő konfliktusok. Van, amikor látszólag kisebb horderejű téma kerül elő, mint például, hogy milyen színűre fessük a garázkaput. De vannak komolyabbak is: külön költözzön-e a férj vagy sem, miután folyamatosan bántják, sértegetik, és emellett elhanyagolják egymást a feleségével. A mediációnak nagyon fontos része, hogy a felek egy jól körülhatárolható problémával jöjjenek a mediátor elé. A mediáció ugyanis nem párterápia, fontos elkülöníteni tőle, mert az a pszichológia és a pszichológusok területe. Nekünk, mediátoroknak viszont úgy kell dolgoznunk, hogy nem használunk terápiás módszereket. Erre mondok is egy példát.

Eljött hozzám egy olyan házaspár, akik között nagyon nagy volt a körkülönbség, gyakorlatilag egy tanár házasodott össze az egyik korábbi diákjával. És a kapcsolatukra rányomta a bélyegét az, hogy reggelente összevesztek valamilyen apróságon, ami miatt rendszeresen késve ért be a tanár a munkahelyére, a felesége pedig délutánig feloldhatatlan sértődéssel tudott a férjével beszélni. Ez volt a konfliktus, amit elem hoztak. Nos, terápiás szemlélettel egy szakember arra fókuszálhatott volna, hogy húha, itt nagy a körkülönbség! És ezt helyezné középpontba. Az apakomplexust, a feleség gyermeki énjének és viselkedéseinek hatásait, a férj szülői szerepét, amely kijött ezekben a konfliktusokban. „A szűk és szigorú értelemben vett párterápia akaratlanul is megpróbálja egyfajta betegségként kezelni a helyzetet, és arra keres választ, hogy miként lehetne a feleket és a kapcsolatot „gyógyítani”. Ezzel szemben a mediációval nem megyünk a múltba és a gyerekkorba. Inkább megnézzük, hogy kinek mi az érdeke az adott helyzetben, és az hogyan teljesülhetne úgy, hogy a másik fél is jól jöjjön ki a helyzetből.”

Az említett esetben a férj érdeke az volt, hogy szeretett volna időben beérni munkahelyére. A másik oldalról pedig a feleségnek az volt a problémája, hogy ő reggelente úgy érezte, nem kap a készülődés során figyelmet és kedvességet, és ezért könnyen megsértődött, lényegében akármin. Ez mindennapos reggeli vitákhoz vezetett. A mediáció során mindkét felet alaposan kikérdezzük és meghallgatjuk, hogy lássuk, miről szól a probléma. Közösen meghallgatjuk egymás érzéseit, mélyen meghúzódo motivációit. Ebben az esetben például nagyon szépen kirajzolódott, hogy a feleség mindössze két-három percet szeretett volna kapni reggel, amikor ő egy kicsit „meg van babusgatva”, kicsit ráfigyelnek. A férj ehhez képest – az újbóli késéstől rettegve – nagyon kapkodva készült a munkahelyére, se egy reggeli köszöntésre, se egy ölelésre nem volt képes. A feleség ebből folyamatosan azt érezte, hogy nem kapja meg a neki járó figyelmet. A megoldásuk végül az volt, hogy a férj tudatosan megadta ezt a reggeli két-három perces babusgatást, a feleség pedig ettől feltöltődött és odafigyelt arra, hogy a sértődését jobban tudja kezelni. Eltűntek a felesleges veszekedések, a férj pedig beért a munkahelyére. Ha ezeket a problémákat nem beszéltük volna alaposan át a mediációban használt módszertan szerint, akkor soha nem derült volna ki, hogy valójában mi áll a konfliktus hátterében, és összeütközések sora rombolta volna tovább a kapcsolatot.

Tehát tulajdonképpen az egésznek van egyfajta prevenció jellege?

Igen, abszolút.

Általában a párok milyen korosztályból szoktak önhöz fordulni?

Alapvetően teljesen vegyes a korosztály. A 60-65 év felettek egy kicsit kevesebben jönnek, és a 25 év alattiak is nagyon kevesen vannak. A hozzám forduló közel fele a 40-55 év közötti korosztályból kerül ki. Ez persze csak az én statisztikám, amely többek között a marketingkommunikációm és az ajánlások eredménye, és nem tükrözi a hazai kollégák gyakorlatát. Érdekes viszont, hogy az első megkeresés a pár női tagjától érkezik az esetek közel háromnegyedében.

És jellemzően házasságban élő párok keresik meg?

Alapvetően igen, körülbelül az esetek 80%-ában. Ennek oka, hogy a házasság egy komolyabb elköteleződéssel járó kapcsolati forma. Ahol pedig ilyen vagy ehhez hasonló elköteleződés nincs, ott a megmentésre való igény kisebb. Ha egy-két éve van együtt egy pár, de még nem házasok, komolyabb krízishelyzetben nekik egyszerűbbnek tűnik egy szakítást kimondani, minthogy nekimenjenek egy mediációs folyamatnak. A másik oldalról viszont, ha már gyerek is van, az egy komolyabb elköteleződést jelent a kapcsolatban, és nagyobb az igény az együtt maradásra. A közös vagyon, közös vállalkozás összetartó ereje szintén nagy. Ilyen körülmények között nagyobb a hajtóerő, hogy az adott pár egy mediációban részt vegyen.

Milyen párkapcsolati stádiumban szokták megkeresni a párok? Amikor az életközösség már teljesen megromlott, és egy utolsó utáni esélyt szeretnének adni a kapcsolatuknak, vagy inkább akkor, amikor még menthető a kapcsolat?

Amikor egy pár már a bontóper megindításán gondolkodik, az az esetek többségében a megoldatlan konfliktusok kicsengése. Ezért inkább az a jellemző, hogy megelőző, prevenció céljal keresnek meg. Itt szeretnék azonban utalni arra is, hogy létezik egy, a

miénkhez közeli mediációs terület, a válási mediáció. Lehetőség van már a bontóper megindítása előtt a házasság felbontásával összefüggő vitás kérdések rendezése céljából mediátorhoz fordulni. Tehát az ilyen jellegű válási mediációra a bontóper előtt jönnek, és a mediációs folyamat nem a kapcsolat megmentésének, hanem a kapcsolat békés rendezésének égisze alatt zajlik. Érdekes, hogy Magyarországon a bontóper megindítása előtt válási mediációra leginkább azok jelentkeznek, akik közös megegyezéssel minél gyorsabban le akarják tudni a bontóperüket. Ők a mediációt nem elsősorban a vitás kérdések átbeszélésére és rendezésére veszik igénybe, hanem folyamatgyorsító eszközként használják. Ilyenkor a pár tudja, hogy mit akar (gyorsan elválni), és arra kéri a mediátort, hogy segítsen egy olyan keresetlevél elkészítésében, illetve mediációs megállapodás létrejöttében, amely tartalmának köszönhetően gyorsan lezajlik az egész válási procedúra.

Általában mennyi idő alatt szokott megoldást találni egy adott problémára?

A megoldást soha nem én találom, hanem a házaspár. Az én dolgom nagyon kényelmes: meg kell hallgatnom a feleket, segítenem kell az érzéseiket kifejezni, egymást meghallgatni, az igényeket és érdekeket a felszínre hozni, és a megoldási ötleteikből nekik kell a megfelelőt kiválasztani. Hogy mikor érünk ennek a végére, az az esettől, a házaspártól függ, és attól is, hogy időben jönnek-e el a mediációra. Vannak 1-2 alkalom alatt lezajló folyamatok, például ha arról vitázik egy pár, hogy ki és hogyan vigye a gyerekeket reggelente az iskolába. Vannak 4-6 alkalmas folyamatok is. Erre példának talán azokat az eseteket hozhatom, ahol a konkrét vitatéma mögött komolyabb eltávolodás is áll.

Van-e valamilyen módszere az utánkövetésre?

A házassági mediációban fél év, majd egy év után szoktuk követni, hogy a házaspár tartják-e a megállapodásukban foglaltakat. Ha probléma van a megállapodás betartásával, általában jelentkeznek maguktól előbb is.

Van olyan pár, aki például már több éve jár önhöz?

Van ilyen, de nem azért, mert nem működik a mediáció. Hiszen a mediációnak az egyik lényegi eleme a gyorsaság. Azért térnek vissza rendszeresen, mert ők fontosnak tartják, hogy havonta eljőjenek pár órára, ott szabályozott keretek között „kinyithassák a cipzárt”, átbeszélhessék, hogy éppen mik a problémáik, utána pedig „visszahúzhassák a cipzárt”, hogy miután elmennek tőlem, egy hónapot nyugalomban éljenek. Az ilyen ügyfelek kvázi hobbiból, egyfajta bérletesként járnak, de nagyon tiszteletreméltó tudatosságnak tartom ezt a hozzáállást.

Mit gondol a hatályos családjogi szabályokról? Lehetne javítani rajtuk, és egyáltalán a jog segítheti a párkapcsolatok megmentését?

Az mindenképpen szemléletbeli előrelépés a jogalkotótól, hogy az új Ptk. kimondja, házastársak a bontóper megindítása előtt és alatt is részt vehetnek önmaguktól vagy a bíróság kezdeményezésére közvetítői eljáráson. Meglátásom szerint a mediáció ügyét ugyanakkor úgy tudja igazán szolgálni egy jogszabály, ha nagyon komolyan támogatja a közvetítői eljárást úgy, hogy az ügyfélnek érdeke fűződik ahhoz, hogy tényleg részt is vegyen benne. A büntetőügyekben alkalmazható közvetítői eljárás például azért is

népszerű, mert ha az elkövető az eljárásban jóváteszi az okozott sérelmet, elkerülheti az eljárás folytatását, és nem válik büntetett előéletűvé, vagy a kiszabandó büntetése korlátlanul enyhíthető. A sértett pedig az érdekeinek megfelelő jóvátételhez juthat, és a büntető ügy hamarabb lezárulhat. A bontópereknel ezzel szemben most még nem látható ilyen látványosan, hogy miért érné meg közvetítőhöz menni. A közvetítői eljáráson való részvétel illetékmérséklésre ad lehetőséget, de itt csak néhány ezer forintról van szó, ezt nem mondanám igazán jelentős motiváló tényezőnek. A bontóper gyorsítását vagy a tárgyalási folyamat békésebbé tételét pedig nem igazán érzik előnynek az elmérgesedett konfliktusban levő párok. Nem látják, hogy nekik az milyen sokat ér.

Én inkább egy olyan megoldásban hiszek, hogy bontópert csak abban az esetben lehessen megindítani, ha valamilyen – kicsit a jog területén kívül eső – prevenciós jellegű, békéltető eljáráson már részt vettek a felek. Ha ez kötelező volna, meggyőződésem szerint sokkal kevesebb lenne a bontóperek száma.

A saját mediációs praxisomból példák sorát tudnám hozni, amikor a válni akaró felet megtudták győzni a mediációban megtapasztalt élmények arról, hogy érdemes megpróbálni új alapokra helyezni a kapcsolatot. És ha belegondolunk, hogy az ilyen ügyekben sok esetben fontos szereplők a kiskorú gyermekek, akiknek az elhúzódó bontóper és a szülők kapcsolata kihat személyiségfejlődésükre, akkor még inkább látjuk, hogy a házasságot elmérgesedett viszony esetén nem lenne szabad per közelébe engedni. Hiszen ott csak tovább folytathatják a háborút.

A házasság felbontása iránti perekben a bíró tehát csak ajánlhatja a feleknek, hogy próbálják meg a vitás kérdéseiket közvetítő segítségével megoldani.

Igen, és itt tetten érhető egy elég éles érdekütközés a közvetítői szakmában, ugyanis 2012-ben megjelent a bírósági közvetítés intézménye, amely módszertanilag és jogosítványokban lényegében teljesen megegyezik a normál közvetítői tevékenységgel. A különbség viszont az, hogy a bírósági közvetítők csak a bírói kar tagjaiból kerülhetnek ki, és munkájukért az ügyfélnek nem kell fizetnie. „Normál” közvetítőként ugyanakkor mi piaci alapon működünk, és nem is a bíróság épületében, így ha mondhatom, versenyhátrányba kerültünk. Azt gondolom, hogy ilyen feltételek mellett a pert tárgyaló bírónak logikusabbnak tűnik bírósági közvetítőt ajánlani, mint egy piaci alapon működő közvetítőt. Mindezek azt eredményezik, hogy folyamatban lévő házassági bontóperek kapcsán induló közvetítői eljárásokból a „piaci” mediátorok „kikopnak”. A bíróság oldaláról az ideológiai koncepció talán az, hogy a jó állam fogalmához tartozik, hogyha az állam szolgáltatást nyújt, azt lehetőleg egy szerv által nyújtsa. Ugyanakkor azt is látnunk kell, hogy a bírói gondolkodás és a mediátori gondolkodás nagyon különbözik. Aki hivatásának tekinti a mediátori munkát, az nem tud olyan döntéshez vagy megállapodáshoz még hallgatólagosan sem hozzájárulni, amelyben valamelyik fél rosszul jár. És míg ezt az ellentétet egy eljáró bírósági közvetítőnek is el kell rendeznie magában, úgy gondolom, hogy egy szervezeten belül ez a szemléletbeli ellentét nehezen fér meg. Másrészt a versenyszférának mindig is volt egy olyan előnye, hogy a szolgáltatóknak nem elég jónak lenni, hanem folyamatosan fejlődniük kell, és a legjobbat kell nyújtaniuk, ha életben akarnak maradni. Ami a mediációs szolgáltatások fejlődéséhez járulna hozzá. Én ezért annak a híve vagyok, hogy a mediáció, amely a vitarendezésnek egy önálló

típusa, maradjon kívül a bírósági vitarendezés szellemiségén és intézményi keretein. De persze ez a kérdés nem a mi beszélgetésünk alapján fog eldőlni.

Azokban az ügyekben, ahol a közvetítés kötelező (a szülői felügyeleti jog rendezése, a szülő-gyermek közötti kapcsolattartás, illetve a gyermek harmadik személynél való elhelyezése körében), felmerül a kérdés: mennyire lehet hatékony az, ami kötelező? Vajon mennyire eredményes úgy a közvetítés, ha a közvetítő személyét a bíró jelöli meg? Ez pszichológiai szempontból sem egyszerű.

A bíró a kötelező közvetítésnél nem jelöl meg kötelező, konkrét személyt. Az érintett felek mehetnek bírósági közvetítőhöz, vagy az Igazságügyi Minisztérium által vezetett közvetítői névjegyzékből is választhatnak. A kötelezőséget nagyon sokan támadják, és ez érthető is, mert a mediációnak lényegi eleme az önkéntesség. Csak akkor kerülhet rá sor, ha mindkét fél akarja, és amint valamelyik fél azt mondja, hogy nem kívánja folytatni, akkor a mediációs folyamat lezárul. Nehéz helyzetben volt hát a jogalkotó, és végül az a megoldás született, hogy a kötelező közvetítői eljárásnál fel kell keresni egy közvetítőt, aki megfelelő tájékoztatást nyújt az eljárásról. A fél ekkor mondhatja, hogy nem szeretné az eljárást. Tehát a közvetítői eljárás megindulása és lefolytatása ebben az esetben is a felek önkéntes döntésén múlik. „A közvetítői eljárásban, aminek lényege, hogy megpróbáljuk összehozni a felek érdekeit, nem kell részt venni, ha valaki nem akar, mert ezzel megerősokolnánk a mediáció módszerét, amelynek az önkéntesség az egyik legfontosabb alapelve.”

A házassági és válási statisztikák tükrében mondhatjuk-e azt, hogy a tradicionális, lehetőleg élethosszig tartó monogám párkapcsolati modell számít tipikusnak? Milyen nehézségekkel jár ez a társadalomban?

A KSH legutóbbi három népszámlálási adatai azt mutatják, hogy a házasságok száma csökken, a házasságon kívül együtt élők száma és az egyedülállók száma dinamikusan nő. Konzervatív értékeken nyugvó társadalom vagyunk, de fontos azt is látni, hogy megváltozott világban élünk, mint korábban. Amikor gyerek voltam, a rendszerváltás előtt az volt az elvárás és a bevett szokás, hogy mindenkinek meg kell házasodni. Létezett még az a fogalmunk, hogy vadházasság, amit ma már jogszabályban élettársi kapcsolatnak hívunk. A házasság volt a társadalmilag elfogadott együttélési forma, amibe egy kicsit mindenki bele is volt kényszerítve. Mindenféle típusú ember kötött házasságot, olyanok is, akik a szívük mélyén nem kívánták volna azt, mert rettegtek az elköteleződéstől, vagy lelkük mélyén, valamilyen lelki sérülés folytán féltek attól, hogy szülők legyenek. Meggyőződésem, hogy több évtizedig fennmaradt házasságok azért is bomlanak ma fel, mert valaha önmagukban nem teljesen egész emberek is „bele voltak kényszerítve” egy összecsiszolatlan házasságba.

Azóta az együttélési formák elfogadottsága megváltozott, de az emberanyag nem. Ma is nagyon sok fiatal van, akik végignézték a szüleik rossz házasságát vagy csak egyszerűen nem kaptak elég elfogadást, értékelést, figyelmet, és ez azt okozza, hogy látszólag próbálnak, de a lelkük mélyén nem akarnak megházasodni, nem akarnak, és nem tudnak mélyen elköteleződni. Még az is előfordul, hogy valaki ilyen indíttatástól vezérelve direkt rossz kapcsolatokba megy bele, nehogy komolyabbá váljon a dolog.

Régebben a rossz mintát látó (és ezért lelkileg bizonyos szempontból sérült) emberek is belementek házasságba, aminek a hatása csak később, akár napjainkban jön ki, leggyakrabban hűtlenség formájában. A hűtlenség sosem arról szól, hogy valakit jobbra lecseréljünk, hanem mindig önértékelési hiányokat, elfogadási hiányokat, figyelemhiányokat jelez, ezeket pótoljuk vele. Ezeket a hiányokat a házasságban éljük meg, de a forrásuk igazán a gyermekkor. A mai fiatalabb generáció szintén nagyon sok önértékelési- és figyelemhiánnyal küszköd, de mivel ma már nem elvárt, hogy megházasodjanak, náluk ugyanezek a hiányok párválasztási problémákban jönnek ki, ami azt jelenti, hogy nem tudnak megállapodni hosszútávon senkivel. Kapcsolatból ki, kapcsolatba be, nem házasodnak, illetve a gyermekvállalásig kitolják annak időpontját.

Személy szerint, mindezek ellenére, ajánlaná mégis a házassági életformát? Nem szembeállítva az élettársi viszonyal, miben látja előnyüket, illetve hátrányukat?

Ez nagyon emberfüggő. Sok olyan 35-40 körüli férfit és nőt láthatunk, akik nagyon hangoztatják, hogy nem akarnak megházasodni. Ők bizony nem „társfüggők”, és aki házasodik, az szerintük csak azért házasodik, mert nem stabil ember. Ezek sokszor öngazoló magyarázatok. Lehet, hogy valaha ezeknek az embereknek is álmuk volt, hogy megházasodjanak, de valamiért nem jött össze nekik, és ilyenkor úgy kommunikálják mindezt, mintha szerintük ez így lenne a helyes. Ezzel tudják elrendezni magukban azt az ellentétet, hogy valaha a lelkük mélyén vágytak volna arra, hogy valaki komolyan is felvállalja őket, de ez végül nem sikerült.

Ezért azt mondom, az a lényeg, hogy igazán figyeljünk egy kicsit magunkra, és arra, hogy a lelkünk mélyén valójában akarjuk-e a házasságot. Ha valaki tényleg nem akarja és soha nem is akarta, az maradjon meg ennél az elgondolásánál. De ha valaha megvolt az az álom, érzés vagy gondolat, hogy milyen jó lenne, ha én valakinek kellenék úgy igazán egy egész életre, akkor annak nagyon javaslom a házasságot. Én azt gondolom, annál fogva, hogy valaha kisbabák és kisgyermekek voltunk, akik kötődünk a szüleinkhez, van egy mélyről jövő vágy bennünk, hogy valakinek igazán kelljünk. Mikor csak elmegyünk valakivel bulizni, vagy esetleg összeköltözünk valakivel úgy, hogy nem érezzük azt, hogy valóban felvállaljuk egymást, ez a mélyről jövő igényünk üresen marad. Ezt persze sok mindennel el lehet nyomni, meg lehet magyarázni, lehet pótolgatni is, de ezt az igényünket semmi nem tudja kielégíteni úgy, mint egy mély házasság.

Minden helyzetben lehet az ember boldog, és bár a házasság a katolikus világnézet szerint egy szentség, mégsem hiszem, hogy ez lenne a legnagyobb „csúcserték” az életben. A harmóniát másban is meg lehet találni. Talán nem a házasság a lényeg. Viszont a kérdésre őszintén válaszolva, ajánlom a házasságot, de úgy ajánlom, hogy az biztos alapokon álljon. Ehhez nagyon sok önismeret, emberismeret szükséges, az önmagunkkal és társunkkal való foglalkozás, és a törekvés arra, hogy jobban csináljuk, mint amennyire „általában” lehet. Másrészt egy házasság mindent visz – összehasonlítva más formákkal – azzal, hogy hihetetlen mélységekig el lehet jutni egymás és saját magunk ismeretében, az életünk végéig számíthatunk egymásra érzésében, és egymás segítésében, fejlődésben.

Ön szerint mennyire hangsúlyos a házasságban a másik segítése, mi kell ahhoz, hogy ezt jól csináljuk?

Mélyről jövő készítés az ember számára a másik ember segítése, lelkesítése. Azt gondolom, hogy az emberi kapcsolatoknak ez egy nagyon fontos értéke. Függetlenül attól, hogy ki miben hisz, az egymás segítése, szolgálata iránti vágy ott van bennünk, és ez a legtöbb vallásban is megjelenik. Egy házasságban sokkal mélyebben, hatékonyabban, ügyesebben tudjuk egymást segíteni, mint abban a helyzetben, hogy két évente van valaki új az életünkben. Két év alatt vagy csak egy egyszerű összeköltözéssel nem tudunk eljutni ugyanaddig a mélységig, mint egy olyan kapcsolatban, amelyben évtizedekig vagyunk együtt azzal a szándékkal, hogy mindent meg fogunk és meg kell oldanunk, sőt esetleg még a közös gyermekeink is örökre összekötnek. Ha elköteleződéssel élünk egymás mellett, és voltunk és kitartottunk egymás mellett a nehézségekben is, akkor sokkal jobban tudjuk segíteni a másikat. Gondoljunk csak bele, ha egy idegen autóba ülünk, először nem tudjuk, hogy mihez nyúljunk, hogyan irányítsuk igazán jól. Amikor viszont egy autót már nagyon jól ismerünk, akkor tudunk igazán biztonságosan közlekedni és kihozni belőle mindent. Így élvezetes csak igazán az autóvezetés, nem pedig úgy, ha csak egy tesztvezetésre ülünk be. Én nem szívesen vezetek tesztautót, de tesztautó még kevésbé lennék.